

Jezik i um: Kompleksni dinamički odnos

Dušica Filipović Đurđević¹²³

¹Odeljenje za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

²Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u
Beogradu

³Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u
Novom Sadu

dusica.djurdjevic@f.bg.ac.rs

Razumevanje načina na koji se informacije reprezentuju i obrađuju u ljudskom umu jedno je od osnovnih ciljeva u psihologiji, računarskim naukama, neuronaukama, filozofiji i kognitivnoj nauci. Analiziranje strukture jezika i njegove kognitivne obrade može da pruži uvid u funkcionisanje uma, polazeći od pretpostavke da osobine kognitivnog sistema oblikuju jezik. Ova perspektiva sugerise da se jezik razvio kao efikasan komunikacioni sistem optimizovan za učenje, kao i za pohranjivanje informacija u ljudskom umu i njihovu efikasnu upotrebu. U svom izlaganju ću zastupati tezu da jezik može da služi kao prozor u načine na koje čovek obrađuje i predstavlja informacije, ilustrujući ove ideje primerima iz sopstvenih istraživanja fonoloških, morfosintaksičkih i semantičkih dimenzija obrade jezika. Pored toga, posvetiću se odnosu između ljudskog jezika i programskih jezika, naglašavajući razlike između prirodnih i veštačkih sistema. Zastupaću stav da se ljudski jezik, kao prirodni sistem, ne može u potpunosti opisati konačnim skupom pravila. Na kraju, pozvaću na diskusiju o implikacijama koje ove razlike imaju za ljudsku interakciju sa ova dva sistema.